

9.08.2006 / Denge Girel

Banka kökenli aracıların kârı diğerlerinden yüksek

● BORSA / FİNANS SERVİSİ

Türkiye Sermaye Piyasası Aracı Kuruluşları Birliği'nin hazırladığı rapora göre banka kökenli aracı kurumlar diğerlerine göre daha yüksek kâr elde ediyor. Aracı kurumlar 2005 yılında ortalama 46 bin 444 YTL net kâr elde ederken, bunun 74 bin 521 YTL'sini banka kökenli, 22 bin 521 YTL'sini ise banka kökenli olmayan aracı kurumlar oluşturdu.

Türkiye Sermaye Piyasası Aracı Kuruluşları Birliği'nin (TSPAKB) "Aracı Kurum Çalışanları ve Yatırımcıları Performans Analizi"ne göre, banka kökenli aracı kurumlar, banka kökenli olmayan kurumlara kıyasla çalışan başına daha yüksek faaliyet geliri ve kâr elde ediyor.

TSPAKB'nin aylık yayını "Sermaye Piyasasında Gündem", bu ayki sayısında "Aracı Kurum Çalışanları ve Yatırımcıları Performans Analizi"ne yer verdi. 2005 yılı verilerine göre hazırlanan

raporda, kökenlerine göre aracı kurumlar incelendiğinde, banka kökenli aracı kurumlar, banka kökenli olmayan kurumlara kıyasla çalışan başına daha yüksek faaliyet geliri ve kâr elde ediyor. Aracı kurumlar, ortaklık yapılarına göre sınıflandırıldığında, yabancı aracı kurumlarda gerek aracılık komisyonu, gerekse diğer hizmet gelirleri sayesinde, çalışan başına verimliliğin yüksek olduğu görülüyor. Kamu kurumları ise, yatırım fonu ve portföy yönetimi faaliyetleri sayesinde yüksek verimlilik sağlıyor. Çalışanların eğitim durumu analizi ise verimliliği yüksek kurumlarda yüksek okul ve üstü düzeyde eğitilmiş çalışanların ağırlığının diğer kategorilere göre daha yüksek olduğunu gösteriyor. Raporda, kökenlerine göre bakıldığında banka kökenli olmayan aracı kurumların, ortaklık yapılarına göre sınıflandırmada yabancı aracı kurumların, ölçeklerine göre analiz edildiğinde ise büyük aracı kurumların müşteri verimliliği

Hacmin yüzde 55.6'sı banka kökenlilerden

(2005)	Aracı kurum sayısı	Çalışan dağılımı (yüzde)	HS hesap sayısı dağılımı (yüzde)*	HS işlem hacmi dağılımı (yüzde)*
Banka kökenli	32	46.0	83.8	55.6
Banka kökenli olmayan	68	54.0	16.2	44.4
TMSF	4	0.8	0.2	0.4
Kamu	4	4.8	5.9	1.8
Yabancı	11	10.0	6.9	20.4
Yerli özel	81	84.4	87.0	77.5
Büyük	25	56.5	83.1	64.5
Orta	45	32.2	13.9	28.2
Küçük	30	11.3	3.0	7.2

Kaynak: TSPAKB - * HS: Hisse senedi

nin daha yüksek gerçekleştiği belirtiliyor.

Kârda da banka kökenliler önde

Çalışan başına esas faaliyet kârı ve net kârda da banka kökenli aracı kurumlar önde geliyor. Banka kökenli aracı kurumlar çalışan başına 84 bin 509 YTL esas faaliyet kârı ve 74 bin 521 YTL net kâr elde etti. Bu tutarlar banka kökenli olmayan kurumların elde ettiği kârların

3 katından yüksek. 2005 yılında, sektör toplamında çalışan başına hisse senedi işlem hacmi 92 milyon YTL oldu. Banka kökenli aracı kurumlarda çalışan başına hisse senedi işlem hacmi 111 milyon YTL ile, banka kökenli olmayan kurumlarda çalışan başına yaratılan net komisyon gelirlerinde de banka kökenli aracı kurumlar, kişi başına 92 bin 842 YTL ile öndedir. Net komis-

yon gelirlerinde, hisse senedinin yanı sıra, DİBS ve vadeli işlemlerden elde edilen komisyonlar da dahil. Ancak, bu işlemler sektörün net komisyon gelirinin yalnızca yüzde 3'ünü yaratıyor. Banka kökenli olmayan kurumların elde ettiği çalışan başına ortalama komisyon geliri, banka kökenli kurumların komisyon gelirinin yalnızca yüzde 23 üzerinde. Aracılık komisyonlarındaki pay ile hisse senedi işlem hacmi payı arasındaki farkın banka kökenli aracı kurumların komisyon gelirlerini acenteleriyle (banka) paylaşmalarından kaynaklandığı düşünülüyor. Toplam faaliyet gelirlerinde ise, banka kökenli aracı kurumlarda çalışan başına yıllık 214 bin 524 YTL gelir yaratıldığı görülüyor. Bu tutar, banka kökenli olmayan kurumlarda 110 bin 597 YTL'de kalıyor. Araştırmaya göre 100 aracı kurum içinde 32 banka kökenli aracı kurum, çalışanların yüzde 46'sına, hesap sayısının yüzde 83.8'ine ve işlem hacminin yüzde 55.6'sına hakim.